

THƯ MỤC

TẠP CHÍ THÔNG TIN KHOA HỌC XÃ HỘI SỐ 8 NĂM 2017

Trung tâm Thông tin Thư viện trân trọng giới thiệu Thư mục Tạp chí Thông tin khoa học xã hội số 8 năm 2017.

1. Nhận diện cục diện chính trị - an ninh mới tại khu vực Trung Đông – Bắc Phi/ Nguyễn Thanh Hiền// Tạp chí Thông tin khoa học xã hội .- Số 8/2017 .- Tr. 3 – 13

Tóm tắt: Từ sau biến động chính trị - xã hội Mùa xuân Arab năm 2011 đến nay, khu vực Trung Đông – Bắc Phi vẫn luôn là tâm điểm thu hút sự chú ý của thế giới bởi sự bất ổn, mất an ninh, chiến tranh và thảm họa nhân đạo. Hàng loạt sự kiện và diễn biến đã xảy ra, trở thành những nhân tố tác động mạnh mẽ, làm phá vỡ cục diện chính trị - an ninh vốn từng tồn tại khá lâu trong khu vực này. Cục diện cũ của khu vực bị phá vỡ, trật tự cũ của khu vực bị đảo lộn, dân đến yêu cầu khách quan là phải hình thành cục diện mới, trật tự mới để thay thế. Bài viết tập trung làm rõ các nhân tố tác động gây ra hệ lụy lớn nói trên của khu vực Trung Đông – Bắc Phi, đồng thời phân tích sự vận động của các diễn biến, các chủ thể tham gia trò chơi quyền lực khu vực nhằm nhận biết những đường nét cơ bản của diện cục diện chính trị - an ninh mới đang hình thành.

Từ khóa: Trung Đông – Bắc Phi; Mùa xuân Arab; Cục diện khu vực; Chính trị - an ninh; Trật tự khu vực

2. Vai trò kiến tạo của nhà nước trong phát triển giáo dục, đào tạo ở Việt Nam hiện nay/ Lê Minh Quân// Tạp chí Thông tin khoa học xã hội .- Số 8/2017 .- Tr. 14 – 18

Tóm tắt: Xây dựng nhà nước kiến tạo phát triển nói chung, nhà nước kiến tạo phát triển giáo dục, đào tạo nói riêng đang là vấn đề có tính thời sự cả về lý luận và thực tiễn ở Việt Nam hiện nay. Ở tầm khái quát, nhà nước kiến tạo phát triển có thể xem là nhà nước giữ vai trò chủ động và tích cực trong phát triển kinh tế - xã hội, trong đó có phát triển giáo dục, đào tạo, thể hiện ở xây dựng chiến lược, tạo dựng môi trường và điều kiện; dự báo, chia sẻ và hướng dẫn; tiết kiệm và mang “tinh thần kinhh doanh”; minh bạch và hiệu lực, hiệu quả; phát triển và trọng dụng nhân tài... trong phát triển giáo dục, đào tạo.

Từ khóa: Kiến tạo phát triển; Nhà nước kiến tạo phát triển; Nhà nước kiến tạo phát triển giáo dục, đào tạo; Giáo dục, đào tạo

3. Công khai thông tin về tổ chức và hoạt động của bộ máy nhà nước ở Việt Nam/ Trần Văn Duy// Tạp chí Thông tin khoa học xã hội .- Số 8/2017 .- Tr. 19 – 26

Tóm tắt: Nhận thức về tính chất dân chủ để nhân dân tham gia kiểm tra, giám sát bộ máy đảng và nhà nước là nhận thức xuyên suốt và thể hiện tính chất dân chủ của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa. Tuy nhiên để phát huy dân chủ, đảm bảo quyền lực thuộc về nhân dân, xây dựng thành công Nhà nước pháp quyền thực sự của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân thì phải thực hiện nhiều giải pháp khác nhau. Nội dung bài viết sẽ làm sáng tỏ một phần thực trạng pháp luật về công khai thông tin về tổ chức và hoạt động bộ máy nhà nước nhằm thực hiện dân chủ trực tiếp hiện nay và từ đó đưa ra một số kiến nghị nhằm thay đổi nhận thức về việc công khai thông tin về tổ chức và hoạt động bộ máy nhà nước.

Từ khóa: Kiểm soát quyền lực nhà nước; Minh bạch trong thông tin; Công khai thông tin; Bộ máy nhà nước

4. Tri thức dân gian về các hiện tượng thiên nhiên của một số tộc người miền núi phía Bắc/ Võ Thị Mai Phương// Tạp chí Thông tin khoa học xã hội .- Số 8/2017 .- Tr. 27 – 34

Tóm tắt: Các bộ tộc thiểu số ở Việt Nam nói chung và đặc biệt là những tộc người thiểu số vùng miền núi phía Bắc như người Hmông, Dao, Tày, Nùng, Thái... là những cư dân sống bằng nông nghiệp trồng trọt lâu đời. Các yếu tố thời tiết, thời gian rất quan trọng, tác động đến hiệu quả và năng suất của cây trồng. Vì vậy, họ đã tích lũy được những kinh nghiệm dân gian phong phú để ứng xử với các hiện tượng thiên nhiên. Trải qua từ đời này đến đời khác, những kinh nghiệm đó được bổ sung và kiểm nghiệm trong thực tế, nó giúp cho người nông dân nắm được quy luật vận động của thời tiết có ảnh hưởng đến mùa màng theo chu kỳ một năm và có thể nhiều năm để có những ứng xử thích hợp phục vụ cho sản xuất nông nghiệp. Những kinh nghiệm, tri thức này sẽ được làm sáng tỏ trong bài viết dưới đây.

Từ khóa: Tri thức dân gian; Thời tiết; Khí hậu; Dân tộc miền núi phía Bắc

5. Về bảo tồn nghề thủ công truyền thống của các tộc người ở Việt Nam hiện nay/ Phạm Minh Phúc// Tạp chí Thông tin khoa học xã hội .- Số 8/2017 .- Tr. 35 – 41

Tóm tắt: Tôn trọng đa dạng văn hóa, bảo vệ bản sắc văn hóa là quan điểm của UNESCO và hầu hết các quốc gia trên thế giới hiện nay. Việt Nam là quốc gia đa tộc người, đa văn hóa, với di sản nghề thủ công truyền thống của các tộc người. Từ khi Đảng Cộng sản Việt Nam ban hành Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII về Xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc (1998), nhà nước đã thể chế hóa chủ trương bằng nhiều văn bản mang tính pháp quy; nhiều ngành khoa học xã hội đã tập trung nghiên cứu nhằm nhận diện và đề ra các giải pháp bảo tồn, phát huy giá trị của nghề thủ công truyền thống. Mặc dù vậy, vẫn còn tồn tại những ý kiến, quan điểm khác nhau về việc bảo tồn nghề nào, bằng cách nào. Hơn nữa trên thực tế, hiệu quả bảo tồn các

nghề thủ công truyền thống vẫn còn khiêm tốn. Từ việc tổng quan các tài liệu có liên quan, từ kinh nghiệm nghiên cứu và tham gia thực hiện một số dự án bảo tồn nghề thủ công truyền thống, tác giả nêu một số ý kiến về quan điểm, giải pháp bảo tồn nghề thủ công truyền thống của các tộc người ở Việt Nam trong bối cảnh hiện nay.

Từ khóa: Tộc người; Nghề thủ công; Truyền thống; Bảo tồn

6. Đời sống tôn giáo ở Đàng Trong thời Chúa Nguyễn Phúc Chu – Cái nhìn từ bên ngoài/ Lê Bá Trình, Nguyễn Ngọc Quỳnh// Tạp chí Thông tin khoa học xã hội .- Số 8/2017 .- Tr. 42 – 48

Tóm tắt: Chúa Nguyễn Phúc Chu – vị chúa đời thứ sáu trong chín đời chúa Nguyễn – là người mộ đạo Phật. Trong 34 năm tại vị ngôi vương (1691-1725). Chúa Nguyễn Phúc Chu đã có nhiều hoạt động góp phần quan trọng vào việc chấn hưng tôn giáo này trên đất Đàng Trong. Để tìm hiểu tình hình sinh hoạt tôn giáo thời Chúa Nguyễn Phúc Chu (giai đoạn cuối thế kỷ XVII – đầu thế kỷ XVIII), ngoài các bộ chính sử và các ghi chép của người Việt từ các nguồn khác nhau, còn có thể tham khảo các ghi chép của những người nước ngoài đã từng sống ở nước ta thời kỳ này. Trong bài viết này, tác giả sử dụng tài liệu của một nhà sư Trung Hoa rất nổi tiếng đương thời là Thích Đại Sán và tài liệu của một số giáo sĩ thừa sai để có thể có được cái nhìn khách quan hơn về đời sống tôn giáo, tín ngưỡng giai đoạn này.

Từ khóa: Nguyễn Phúc Chu; Tôn giáo thế kỷ XVII và XVIII; Tôn giáo Đàng Trong

Trung tâm Thông tin Thư viện